

Pedagogisch locatiewerkplan

Voorwoord

Kinderopvang is bedoeld om de taak van de opvoeder gedurende een bepaalde tijd over te nemen. Een kindcentrum bestaat uit peuteropvang (pov), een kinderdagverblijf (kdv), buitenschoolse opvang (bso) en basisonderwijs. Door uw kind naar een kindcentrum te brengen kiest u voor opvang in een groep. Voor het kind betekent dit een andere, nieuwe omgeving met andere mogelijkheden dan in de thuissituatie. Een uitdaging. Voor kinderen van 0-13 jaar is het kindcentrum een plaats om elkaar te ontmoeten en te leren kennen, met elkaar te spelen en te eten en om met elkaar ervaringen op te doen die anders zijn dan in de thuissituatie. Het kindcentrum is gehuisvest in een gebouw samen met het basisonderwijs. Onderwijs en opvang samen vormen een integraal kindcentrum, waarin gezamenlijk een goed pedagogisch en inhoudelijk aanbod voor alle kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar wordt aangeboden.

Wij willen de kinderen graag een tweede thuis bieden, een plek waar zij zich prettig en veilig voelen en waar ouders hun kind met een goed gevoel naar toe brengen.

We willen voor ouders en kinderen ook een plek zijn, waar kinderen deel kunnen nemen aan allerlei activiteiten en zo ervaringen opdoen met bijvoorbeeld natuur, sport, muziek en koken.

Op deze manier willen we de kinderen in hun ontwikkeling stimuleren en willen we de ouders ontlasten door opvang en activiteiten gezamenlijk aan te bieden en diverse services aan te bieden om ouders te faciliteren in het combineren van werk- en zorgtaken.

We besteden aandacht aan de individuele ontwikkeling van ieder kind: taal, creatief spel, het bieden van situaties waarin vaardigheden geoefend kunnen worden, zelfstandigheid, het tonen van respect voor elkaar, het ontdekken van de mogelijkheden en het omgaan met regels en grenzen. U mag van ons ondersteuning bij de opvoeding verwachten. Ondersteuning in de zin van betrokkenheid bij het kind en, als ouders daaraan behoefte hebben, meedenken met de ouders inzake vragen rond opvoeding en opgroeien.

Elke opvanglocatie van CKC Drenthe Kinderopvang, gebruikt als uitgangspunt het pedagogische beleid van CKC Drenthe, met de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven als leidraad. Toch zullen er verschillen zijn door bv. accenten die net anders gelegd worden, soms door inbreng van de ouders of door de samenwerking binnen de school en met de andere partners. De pedagogische werkplannen zullen daarom in grote lijnen met elkaar overeenkomen, maar zijn toegespitst op de praktische situatie van iedere locatie.

Als team van kindcentrum de Schutkampen vinden wij het belangrijk om u als ouder duidelijk te kunnen maken wat *onze* manier van werken is, hoe wij omgaan met uw kinderen.

Namens het team van kindcentrum de Schutkampen

Bas Guchelaar,
Directeur kindcentrum de Schutkampen

Inhoudsopgave

VOORWOORD	1
1. ALGEMENE INFORMATIE	4
1.1. ACCOMMODATIE.....	4
1.2. BEREIKBAARHEID EN OPENINGSTIJDEN.....	4
1.3 VEILIGHEID EN HYGIËNE	4
1.4 3-UURS REGELING	5
2. TEAM	5
2.1 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS	5
2.2 RELATIE KIND – PEDAGOGISCH MEDEWERKERS.....	6
2.3 RELATIE TUSSEN KINDEREN	7
3. DE GROEP	7
3.1 GROEPSOPBOUW	7
3.2 VERTICALE GROEP/ HORIZONTALE GROEP	7
3.3 OPEN DEURENBELEID/ STAMGROEP/ BASISGROEP.....	9
3.4 REGELS EN GRENZEN	11
4. PLAATSING	11
4.1 INTAKE.....	11
4.2 WENNEN	11
4.3 EXTRA OPVANG/SCHOOLVAKANTIES/MARGEDAGEN/AAN- EN AFMELDEN	11
4.4 RUILEN VAN DAGDELEN	12
4.5 FLEXIBELE OPVANG	12
5. DAG	12
5.1 OPENING EN SLUITING.....	12
5.2 BRENGEN/HALEN.....	12
5.3 HET VERVOEREN VAN KINDEREN	12
5.4 DAGINDELING.....	13
5.5 TIJDENS SCHOOLVAKANTIES	14
6. SPEL EN ACTIVITEITEN	14
6.1 INRICHTING.....	14
6.2 SPELEN, VRIJ/BEGELEID SPEL, SAMEN SPELEN	14
6.3 ACTIVITEITEN 0-4 JAAR MET UK & PUK	14
6.3.1. ONTWIKKELINGSSTIMULERING BABY'S.....	16
6.4 ACTIVITEITEN 4-13 JAAR.....	16
6.5 BUITEN SPELEN.....	16
6.6 FEESTEN EN VERJAARDAGEN	17
7. VERZORGING	17
7.1 VOEDING.....	17
7.2 UITERLIJKE VERZORGING EN HYGIËNE	17
7.3 ZIEKTE	18
7.4 SLAPEN	18
8. ONTWIKKELING	18
8.1 BASALE ONTWIKKELINGSBEHOEFTE.....	19
8.2 SPEELGEDRAG	19
8.3 MOTORISCHE ONTWIKKELING	20
8.4 TAALONTWIKKELING.....	20
8.5 SYMBOOLONTWIKKELING.....	20
8.6 CREATIEVE ONTWIKKELING	20
8.7 SEKSUELE ONTWIKKELING	21
8.8 OBSERVATIES, DE ROL VAN DE GROEPSLEIDING.....	21
8.9 SAMENWERKING.....	22

9. PEDAGOGISCH HANDELEN.....	23
9.1 PEDAGOGISCH VISIE EN UITGANGSPUNTEN	23
9.2 PEDAGOGISCH HANDELEN:	24
9.3 CORRIGEREN/BELONEN/STRAFFEN.....	25
9.4 GROEPSREGELS EN -AFSPRAKEN.....	25
9.5 PESTEN.....	25
9.6 KINDERPARTICIPATIE	25
9.7 DE PEDAGOGISCH COACH/BELEIDSMEDEWERKER	25
10. OUDERS	25
10.1 VERANTWOORDELIJKHEID.....	25
10.2 GROEPSMAP VOOR DE GROEPSLEIDING	26
10.3 OUDERGESPREKKEN	26
10.4 OUDERCAFÉ.....	26
10.5 OUDERCOMMISSIE	26
10.6 KLACHTENPROCEDURE.....	26
10.7 TOT SLOT.....	27

1. Algemene informatie

1.1. Accommodatie

Kindcentrum de Schutkampen is gevestigd in cbs de Schutkampen. Binnen het kindcentrum wordt onderwijs en kinderopvang aangeboden, samen vormen zij een integraal kindcentrum (IKC). De locatie is gelegen nabij het centrum, bos en diverse sportvoorzieningen. Het gebouw heeft voor de jongere kinderen een veilig en omheind plein. Naast de school bevindt zich een groot grasveld/voetbalveld en er is een beweegcourt. Hier zijn voldoende speelmogelijkheden voor de oudere kinderen. In het kindcentrum bieden wij opvang aan kinderen van 0-13 jaar, uit Smilde en omgeving, zowel op vaste dagen als in de vorm van flexibele opvang. Ook de kinderen van andere basisscholen uit de nabije omgeving, zijn van harte welkom op onze bso. Wij dragen in dat geval zorg voor vervoer van en naar het kindcentrum. Er kan geparkeerd worden op het parkeerterrein van kindcentrum de Schutkampen. Zo kunnen de kinderen veilig gehaald en gebracht worden.

Een integraal kindcentrum is een gebouw waar kinderen van 0-13 jaar van 7.00 uur tot 19.00 uur gebruik kunnen maken van onderwijs, opvang, ontspanning en eventueel zorg. Dit aanbod wordt verzorgd vanuit één pedagogische visie en één team dat optimaal samenwerkt, zodat ouders er met een gerust hart hun kind naar toe kunnen brengen en kinderen er met plezier de dag doorbrengen. Eén centrum voor de leeftijd van 0-13 jaar, een doorgaande lijn in spelen en leren en in visie op kinderen. Onderwijs en opvang versterken elkaar op het gebied van het inhoudelijke aanbod, kwaliteit en dienstverlening naar ouders en kinderen.

1.2. Bereikbaarheid en openingstijden

Locatie: Kindcentrum de Schutkampen
Adres: Prins Hendrikstraat 2
9422 GJ Smilde

Tel.: 06-29217567 (kinderopvang)
0592-414010 (school)

E-mail : kinderopvang.schutkampen@ckcdrenthe.nl

Openingstijden:

Peuteropvang: maandag t/m vrijdag van 08.30-12.30 uur (schoolweken).
Kdv: maandag t/m vrijdag van 07.30-18.00 uur
Bso: maandag t/m vrijdag van 07.30-08.30 uur (vso)
12.30-18.00 (bso)
14.30-18.00 uur (nso)

Er is op alle locaties opvang mogelijk van 7.00 tot 19.00 uur. Wij zijn 52 weken per jaar geopend, alleen op de algemeen erkende feestdagen is het kindcentrum gesloten.

1.3 Veiligheid en hygiëne

CKC Drenthe heeft een algemeen Veiligheid- en Gezondheidsbeleidsplan. Per locatie worden de risico's beschreven en aan het plan toegevoegd. Tijdens de pedagogisch overleggen worden risico's besproken, geëvalueerd en bijgesteld. De GGD controleert of het veiligheid- en gezondheidsbeleid voldoet aan de daarvoor geldende normen. We willen en kunnen echter niet alle risico's voor kinderen wegnemen. Kinderen ontwikkelen zich met vallen en opstaan. We vinden het belangrijk dat kinderen met aanvaardbare risico's leren omgaan. Het Veiligheid- en Gezondheidsbeleidsplan ligt ter inzage op het kindcentrum (in alle beleidsmappen zit een exemplaar).

Ongelukjes en bijna ongelukjes worden in een logboek bijgehouden, zodat we ons beleid rondom veiligheid indien nodig bij kunnen stellen. Daarnaast worden ouders van ongelukjes die zich bij hun kind voordoen, vanzelfsprekend op de hoogte gesteld.

Het kindcentrum hanteert de voorschriften van de GGD, Arbodienst en Brandweer. De GGD controleert jaarlijks en maakt over haar bezoek een rapport waarin eventuele noodzakelijke verbeteringen worden gemeld. Vervolgens worden door de leidinggevende stappen ondernomen om deze voorschriften z.s.m. te realiseren. Het rapport ligt ter inzage op de locatie en staat op de website van het kindcentrum. De GGD controleert naast de hygiëne ook andere zaken: groepssamenstelling, geschoold personeel, veiligheid van het gebouw, ziektebeleid, VVE en de eerdergenoemde veiligheid en gezondheid.

Het gebouw wordt dagelijks schoongemaakt door een schoonmaakbedrijf en/of pedagogisch medewerkers. Er wordt gewerkt volgens een schoonmaakprogramma. Daarnaast wordt door de pedagogisch medewerkers tussen de bedrijven door de groepsruimte, keuken en sanitaire voorzieningen schoon en netjes gehouden.

1.4 3-uurs regeling

De Wet Kinderopvang staat toe dat er op vastgestelde momenten minder beroepskrachten aanwezig zijn.

Bij tien aaneengesloten openingsuren mogen de beroepskrachten maximaal 3 uur per dag alleen staan op de groep met een kind aantal boven het wettelijk vastgesteld kindratio.

Het is per januari 2018 wettelijk verplicht hier duidelijk inzicht aan te geven. Kindcentrum de Schutkampen geeft hier de volgende invulling aan:

Kdv

Op het kdv is het tussen (7.00) 7.30 uur en 9.00 uur, tussen 12.30 uur en 13.30 uur en tussen 17.00 uur en 17.30 uur mogelijk, dat er van het voorgeschreven beroepskrachten/kind ratio wordt afgeweken en er minder pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Dit kan maximaal gedurende 3 uren per dag het geval zijn. Buiten deze tijden om wordt er altijd voldaan aan het aantal beroepskrachten/kind ratio. Voor alle dagen van de week wordt hier dezelfde invulling aan gegeven.

Bso

Op de bso is het tijdens reguliere schoolweken tussen 17.00 uur en 17.30 uur mogelijk dat er van het voorgeschreven beroepskrachten/kind ratio wordt afgeweken en er minder pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. In de schoolvakanties en tijdens margedagen is dit mogelijk voor 9.00 uur, tussen 12.30 uur en 13.30 uur en tussen 17.00 uur en 17.30 uur. Dit kan maximaal gedurende 3 uren per dag het geval zijn. Buiten deze tijden om wordt er altijd voldaan aan het aantal beroepskrachten/kind ratio. Voor alle dagen in de schoolvakanties/margedagen wordt hier dezelfde invulling aan gegeven.

2. Team

2.1 Pedagogisch medewerkers

CKC Drenthe werkt uitsluitend met gediplomeerde, betaalde pedagogisch medewerkers die voldoen aan de door de cao Kinderopvang gestelde eisen. Daarnaast kunnen stagiaires boven de betaalde formatie worden ingezet. Afhankelijk van hun opleiding en opleidingseisen krijgen zij, onder verantwoordelijkheid van het team, diverse taken en in toenemende mate een zekere zelfstandigheid. De werkzaamheden van stagiaires zijn studieafhankelijk. Naarmate de studie vordert zullen dit in toenemende mate de werkzaamheden zijn, die bij de functie van een

pedagogisch medewerker horen. De stagiaire voert ze echter altijd uit onder verantwoordelijkheid van de aanwezige pedagogisch medewerker. Bij ziekte of tijdens vakantie van een pedagogisch medewerker, kunnen stagiaires formatief worden ingezet op de eigen locatie, wanneer ze minimaal 2e-jaars zijn en geschikt zijn bevonden. Een stagiaire staat niet alleen op een groep. Er wordt gewerkt volgens een vast rooster en met vaste medewerkers op een eigen groep. De locatie wordt aangestuurd door de directeur van het kindcentrum en de directeur kinderopvang. Vrijwilligers voeren alleen aanvullende activiteiten uit onder verantwoordelijkheid en in aanwezigheid van beroepskrachten. Hierbij te denken aan voorleesactiviteiten en het aanbieden van bso-activiteiten.

De pedagogisch medewerkers en invallers hebben jaarlijks een functioneringsgesprek met hun leidinggevende. Daarnaast vinden periodiek pedagogisch overleggen plaats in de vorm van een locatieoverleg geleid door de directeur van het kindcentrum in samenwerking met de locatie ondersteuner vanuit de kinderopvang. In deze overleggen komen organisatorische- en pedagogische zaken aan de orde. Geregeld terugkerende inhoudelijke punten zijn: kind bespreking, samenwerking, huishoudelijke zaken, beleidszaken, activiteitenaanbod, Uk & Puk en pedagogisch handelen.

Deskundigheidsbevordering en het onderhouden van deskundigheid vindt plaats d.m.v. scholing en cursusaanbod van CKC Drenthe kinderopvang voor pedagogisch medewerkers. Er worden CKC breed "CKC-Cafés", scholingsbijeenkomsten, workshops en lezingen voor alle medewerkers georganiseerd gericht op pedagogisch handelen en ter bevordering van het dagelijks aanbod voor de kinderen.

Al onze medewerkers (vast- en tijdelijk personeel, stagiaires, vrijwilligers en personen die regelmatig betrokken zijn bij de kinderopvang) beschikken over een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en staan geregistreerd in het personenregister kinderopvang.

2.2 Relatie kind – pedagogisch medewerkers

Een basisvoorwaarde voor goede opvang is dat een kind zich veilig voelt. De relatieopbouw tussen kind en pedagogisch medewerkers wordt gestimuleerd door een open en positieve houding, communicatie, actief luisteren, oprechte aandacht, sensitiviteit en een respectvolle manier van omgaan met elkaar. We vinden het belangrijk geborgenheid te bieden, ruimte te geven, een rijke, uitdagende omgeving te creëren, te stimuleren en de kinderen zich welkom te laten voelen. Ieder kind is anders en vraagt een andere benadering. De medewerkers willen hier zo goed mogelijk op in spelen.

Voor nul jarige is er altijd één van de twee vaste beroepskrachten aanwezig is (of drie als de groepsgrootte daartoe leidt) en drie vaste beroepskrachten voor oudere kinderen. Door het werken met open deurenbeleid zijn de kinderen op de locatie veelal bekend met de pedagogisch medewerkers van de verschillende groepen.

Bij ziekte of verlof van de vaste pedagogisch medewerkers worden zij in principe vervangen door een invalkracht. Er wordt gestreefd naar zoveel mogelijk vaste invallers, maar het kan voorkomen dat bij tekort, een invaller vanuit de invalpoule van CKC Drenthe kinderopvang wordt ingezet of een geschikte stagiaire. Bij vakanties, onder- of overbezetting, ziekte van pedagogisch medewerkers kan het voorkomen dat groepen worden samengevoegd.

Een van de pedagogisch medewerkers wordt mentor van uw kind. De mentor is aanspreekpunt voor u als ouder. Tijdens het intakegesprek wordt u geïnformeerd over wie de mentor wordt van uw kind. Er kunnen omstandigheden zijn, waardoor de mentor wijzigt tijdens de opvangperiode. In dat geval informeert de oude mentor u hier tijdig over (zie 8.8.1 en 10.3).

2.3 Relatie tussen kinderen

De relatie tussen de kinderen wordt gestimuleerd door ons open deurenbeleid op de bso door samen te spelen, of aan activiteiten deel te nemen in de grote of kleine groep of samen met kinderen uit andere groepen en door bij conflicten de kinderen mee te laten denken over oplossingen. Normen en waarden spelen daarbij een belangrijke rol. Wanneer je met elkaar praat, luister je naar elkaar, laat je elkaar uitspreken en kijk je elkaar aan, dit is een vorm van betrokkenheid en beleefd zijn. Wij vinden het belangrijk dat de kinderen rekening leren houden met elkaar, ook met kinderen in verschillende leeftijden.

3. De groep

3.1 Groepsopbouw

Op kindcentrum de Schutkampen is 1 peuteropvang groep, 1 kdv groep en 2 bso groepen. De verhouding tussen het aantal kinderen dat aanwezig is en het aantal pedagogisch medewerkers is wettelijk vastgelegd. De landelijk ontwikkelde rekentool is leidend voor de beroepskracht-kind ratio. Op de peuteropvang geldt de norm van 8 kinderen, in de leeftijd van 2-4 jaar, per pedagogisch medewerker. De maximale bezetting is 16 kinderen met 2 pedagogisch medewerkers. Op het kdv mogen de groepen groeien tot maximaal 16 kinderen en hangt de inzet van medewerkers van de leeftijd van de aanwezige kinderen af. Op de bso geldt de norm van 10 kinderen, in de leeftijd van 4-7 jaar, per pedagogisch medewerker. De maximale bezetting is 20 kinderen met 2 pedagogisch medewerkers. In de leeftijd van 4-13 jaar, geldt de norm van 11 kinderen per pedagogisch medewerker en een maximale bezetting van 22 kinderen met 2 pedagogisch medewerkers (hiervan mogen maximaal 9 van de 11 kinderen jonger dan 7 jaar zijn). In de leeftijd van 7 tot 13 jaar mag 1 pedagogisch medewerker 12 kinderen opvangen. De maximale bezetting voor deze groep is 30 kinderen, met 3 pedagogisch medewerkers.

3.2 Verticale groep/ horizontale groep

Het kdv kent verticale en horizontale groepen. In een verticale groep worden kinderen van 0 tot 4 jaar opgevangen. Een horizontale groep is vaak een babygroep of een peutergroep, een groep met kinderen van dezelfde leeftijd. Naar de bso gaan kinderen in de leeftijd van 4 - 13 jaar. Binnen de kdv en peuteropvang wordt gesproken over een stamgroep en op de bso over een basisgroep, dit is de vaste groep van uw kind. Op kindcentrum de Schutkampen wordt gewerkt met 1 horizontale peuteropvang groep, 1 verticale kdv groepen en 2 bso-groepen.

De maximale groeps grootte van de peuteropvang en kdv groep is 16 en voor de bso 30 kinderen per groep (zie 3.1). Op het kindcentrum kiezen we ervoor, de peuteropvang en kdv groep of kdv en bso groep op rustige dagen samen te voegen tot 1 groep. Hierdoor ontstaat er een 0-13 groep, met inachtneming van de maximale groeps grootte van 16 kinderen en met bijpassend wettelijk leidster kindratio.

Deze opvang zal met het oog op de veiligheid voor de jongste kinderen, plaatsvinden in het KDV lokaal. De BSO kinderen vinden het soms heerlijk om iets te betekenen voor een jonger kind. Daarbij houden jonge kinderen ervan te kijken wat de oudere kinderen doen en soms zelfs mee te doen, op hun niveau. Voor beide leeftijdsgroepen geldt dat we geplande activiteiten zullen blijven aanbieden.

De pedagogisch medewerkers zijn bekend voor de kinderen, doordat zij nauw samenwerken, er bijvoorbeeld samen buiten gespeeld wordt en zij regelmatig of structureel op andere groepen werken.

Peuteropvang

Er is een intensieve samenwerking tussen de peuteropvang en kleutergroepen, teneinde de doorgaande lijn te versterken en optimaal invulling te kunnen geven aan het VVE-beleid. De peuters sluiten voor activiteiten geregeld aan bij de kleutergroep van de basisschool en

andersom, indien mogelijk en gewenst. De leerkracht en de pedagogisch medewerkers zullen intensief samenwerken met betrekking tot bijvoorbeeld de planning van jaarthema's en het aanbieden van gezamenlijke activiteiten. Per september 2020 is het voorschoolse educatieve aanbod voor kinderen die een VVE indicatie hebben uitgebreid naar 16 uur per week gedurende 40 weken per jaar. Op kindcentrum de Schutkampen bieden wij peuteropvang aan van 8.30 tot 12.30 uur. Op deze wijze geven wij invulling aan de 16 uur voorschoolse educatiemogelijkheden per week (en de 960 uur per anderhalf jaar). Onze pedagogisch coach/beleidsmedewerker is nauw betrokken bij de pedagogische inhoudelijke werkwijze op de groep om zo de kwaliteit van de voorschoolse educatie te blijven monitoren en waarborgen. De kinderen krijgen door de pedagogisch medewerkers een gestructureerd dagritme en gevarieerd aanbod aan activiteiten om zo aan te sluiten bij de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind.

Het is afhankelijk van de groepsgrootte hoeveel pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. In die situaties waarin alleen op de groep gewerkt mag worden, kan het voorkomen dat de pedagogisch medewerkster de groepsruimte moet verlaten. Op die momenten moet er sprake zijn van indirect toezicht (op gehoorsafstand en/of zichtbaar via ramen/open deuren). De pedagogisch medewerker neemt voor het verlaten van de groepsruimte veiligheidsmaatregelen. Te weten: kinderen die nog in een box spelen, spelen in een box en kinderen met 'onvoorspelbaar gedrag' gaan mee met de pedagogisch medewerker. Kinderen waarvan de pedagogisch medewerker inschat dat het verantwoordelijk is dat zij zelfstandig in de ruimte blijven, mogen daar blijven onder indirect toezicht.

De peuters van het kdv sluiten waar mogelijk en gewenst voor activiteiten aan bij de peuteropvang, waar ontwikkelingsgerichte activiteiten worden aangeboden. Dit doen we met inachtneming van de maximale groepsgrootte van 16 kinderen en bijpassend wettelijk leidster kindratio. Er zullen zoveel mogelijk dezelfde kinderen naar de peuteropvang groep gaan. Dit wordt voor de kinderen kenbaar gemaakt middels dagritme kaarten, die op de groep hangen. De kdv kinderen worden op de eigen groep gebracht door de ouders en gaan om 8.45/9.00 uur naar de peuteropvang groep. Tegen 11.25 of 12.25 uur gaan de kinderen weer terug naar de kdv groep (voordat de kinderen van de peuteropvang worden opgehaald).

Buitenschoolse opvang

Op de bso is gekozen voor groepen, die qua leeftijd en interesse bij elkaar passen. De groepsruimte en het spelmateriaal is aangepast aan de samenstelling van de groep. De verschillende leeftijdsgroepen kunnen bij elkaar spelen in het kader van ons open deurenbeleid of tijdens gezamenlijke activiteiten. Uit ervaring weten we dat hieruit gevarieerd spel kan ontstaan en er mogelijkheden zijn tot meer verschillende relaties tussen de kinderen.

- Op daglijsten en/of het whiteboard staat genoteerd in welke ruimte de kinderen verblijven. Het gebruik van de ruimtes kan dagelijks variëren afhankelijk van de aangeboden activiteiten.
- Tussen de middag eten kinderen op school en in hun eigen groep (onderwijstijd).
- Er zijn max. 3 groepsruimtes voor de eet- en drinkmomenten:

Ruimte 1 (KDV ruimte):	KDV/BSO groep (op rustige dagen)
Ruimte 2 (POV ruimte):	groep 1/2/3 (jongste BSO kinderen)
Ruimte 3 (BSO-lokaal):	groep 4 t/m 8 (oudste BSO kinderen)

Op rustige dagen wordt de kdv en bso groep samengevoegd tot 1 groep. Hierdoor ontstaat er een 0-13 groep en vindt de opvang plaats in ruimte 1.
- De bso groep waarin de kinderen eten en drinken is tevens hun basisgroep.
- Op het whiteboard staat vermeld welke kinderen en pedagogisch medewerker(s) in welke ruimte zijn voor het eet- en drinkmoment. De kinderen zitten dus op een vaste plek, met een vaste medewerker en hun leeftijdsgenootjes. Op deze manier is er een duidelijke verdeling

en overzicht voor kinderen, ouders en medewerkers. Daarnaast biedt dit rust, zodat er extra tijd en aandacht aan de kinderen besteed kan worden.

- Na het eet- en drinkmoment, kunnen de kinderen kiezen uit verschillende activiteiten. Op de daglijsten/whiteboard wordt het genoteerd als de kinderen in een andere groep aan een activiteit willen meedoen.

3.3 Open deurenbeleid/ stamgroep/ basisgroep

CKC Drenthe Kinderopvang werkt op alle locaties vanuit het uitgangspunt van open deurenbeleid

Wat is open deurenbeleid?

Open deurenbeleid houdt letterlijk in, dat de groepsdeuren geopend zijn voor de kinderen. Volgens de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang (de wet) houdt open deurenbeleid in, dat kinderen de eigen groep gedurende de dag kunnen verlaten op een wijze zoals is omschreven in het pedagogisch beleidsplan. CKC Drenthe Kinderopvang hanteert het open deurenbeleid op de hierna omschreven wijze.

Stamgroep/basisgroep

Kinderen die gebruik maken van de kinderdagopvang worden ondergebracht in een zgn. "stamgroep". Kinderen die naar de bso gaan worden in een "basisgroep" opgevangen. Een kind wordt op de peuteropvang en het kinderdagverblijf in een vaste stamgroep geplaatst en maakt van maximaal 2 stamgroepruimtes per week gebruik. Ouders en kinderen zijn ervan op de hoogte in welke stamgroep het kind zit en welke beroepskrachten, op welke dag, bij welke kinderen horen. Kinderen worden door de ouders gebracht op de stamgroep. Door samenvoeging van stamgroepen kan dit een samengestelde groep zijn. Bso-kinderen weten bij welke basisgroep ze horen en gaan daar zelf of met de pedagogisch medewerker naartoe. Tijdens schoolvakanties, op margedagen en andere rustige dagen kunnen basisgroepen worden samengevoegd. Het is mogelijk dat kinderen op sommige dagen een 2de basis- of stamgroep toegewezen krijgen. Hiervoor wordt aan ouders gevraagd schriftelijk toestemming te verlenen. De stam-/basisgroep wordt ondergebracht in een groepsruimte die voldoet aan alle wettelijke normen en kwaliteitsnormen die voor de vorm van opvang gelden (kinderdagopvang, voor- of naschoolse opvang).

Samenvoegen locaties op rustige dagen, margedagen en tijdens schoolvakanties

Op rustige dagen, margedagen en tijdens schoolvakanties wordt de opvang op een aantal locaties samengevoegd. Afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen, wordt er op deze dagen opvang op de eigen locatie aangeboden of vindt deze plaats op een andere opvanglocatie binnen de gemeente. Op deze manier krijgen kinderen de mogelijkheid om met (meer) leeftijdsgenootjes te spelen en kunnen we het activiteiten aanbod op deze dagen aanpassen aan de aanwezige kinderen en groepssamenstelling. Bij het samenvoegen op rustige dagen vormt het aanbieden van verantwoorde opvang voor alle betrokken kinderen, conform de wettelijke richtlijnen, vanzelfsprekend het uitgangspunt. Naast het volgen van de wettelijke richtlijnen streven we ernaar om, in geval van opvang op een andere locatie, minimaal 1 dagdeel (bij voorkeur de ochtend) een voor de kinderen bekende pedagogisch medewerker in te zetten op de andere locatie. Mocht bovenstaande voor uw kind(eren) van toepassing zijn, dan wordt u hierover tijdig (minimaal 1 werkdag van tevoren) geïnformeerd. Conform de wettelijke richtlijnen is het van belang dat bestaande klanten eenmalig middels een formulier tekenen voor het feit dat wij hen over deze werkwijze hebben geïnformeerd en zij hiervan kennis hebben kunnen nemen. Voor nieuwe klanten zullen we dit in de plaatsingsovereenkomst opnemen.

Vrijheid

Vanuit de vier pedagogische basisdoelen van Rixsen-Walraven is het pedagogisch gezien voor kinderen van belang om naast de veiligheid en vertrouwdheid die opvang binnen de eigen stamgroep/basisgroep biedt, ook mogelijkheden te krijgen om nieuwe situaties te ontdekken en activiteiten samen met bijvoorbeeld andere leeftijdgenootjes te doen. Een mogelijkheid om kinderen deze extra uitdaging te bieden is het spelen op andere groepen. Dit biedt mogelijkheden op het gebied van zowel persoonlijke als sociale ontwikkeling. Wanneer kinderen de keuze hebben in andere stam-/basisgroepen te spelen, biedt dit de mogelijkheid aan het kind om te leren omgaan met de verschillende aspecten van veiligheid (ruimte, groepsklimaat, pedagogisch medewerkers, enz.). Het kind heeft eveneens de mogelijkheid op eigen initiatief de meest veilige situatie op sommige momenten iets los te laten en op verkenning uit te gaan. Als pedagogische medewerkers inschatten dat deze mogelijkheid passend is bij de ontwikkeling, de behoefte en het welzijn van een individueel kind, zullen de ouders hierover geïnformeerd worden. De mogelijkheden buiten de stam-/basisgroepen worden alleen aangeboden wanneer ouders en kinderen hiervoor open staan.

De kinderen zijn in de gelegenheid, alleen als zij dit zelf willen, om bij andere groepen aan te sluiten en/of aan activiteiten in andere groepsruimtes deel te nemen of te spelen in de daarvoor ingerichte gangen of speelplaatsen. Overgang van de ene groepsruimte naar de andere vindt altijd in overleg en met toestemming van de pedagogisch medewerkers plaats om goed toezicht mogelijk te maken.

De kinderen en de pedagogisch medewerkers kennen elkaar op de locaties. Pedagogisch medewerkers zijn op alle groepen bekend, doordat er bijvoorbeeld samen buiten gespeeld wordt, zij regelmatig of structureel op andere groepen werken of door samenvoeging van groepen op rustige dagen en soms aan het begin en einde van de dag. Pedagogisch medewerkers weten bij welke stamgroep of basisgroep kinderen thuis horen en registreren op de aanwezigheidslijst wanneer een kind in de andere stam-/basisgroepsruimte verblijft of aan een activiteit in een andere groepsruimte deelneemt. Het is eveneens mogelijk dat een kind op de andere stam-/basisgroep blijft eten en drinken, wanneer het kind dit zelf aangeeft of wanneer de pedagogisch medewerkers ervaren dat dit voor het welbevinden van het kind goed is. Voor het terugkeren op de stam-/basisgroep is altijd gelegenheid. Hiervoor is, indien nodig, een achterwacht aanwezig. Slapen gebeurt in de eigen stamgroep.

Beroepskrachten

Het minimaal aantal aanwezige pedagogisch medewerkers wordt vastgesteld aan de hand van het aantal kinderen op de locatie en conform de Regeling kwaliteit kinderopvang. In het kader van het open deurenbeleid en tijdens activiteiten kan, conform deze regeling afgeweken worden van het beroepskracht/kind ratio. Het totaal aantal vereiste beroepskrachten blijft dan onveranderd.

Activiteiten

Naast de activiteiten op de groep, worden per locatie activiteiten aangeboden. De activiteiten vinden op wisselende groepen plaats, waarbij deelname vanuit de hele locatie mogelijk is (zie hoofdstuk 6). Stagiaires kunnen naast de pedagogisch medewerkers een ondersteunende rol spelen bij het activiteiten aanbod. Daarnaast is er de mogelijkheid tot uitvoeren van eigen stage opdrachten.

De inrichting van de ruimtes houdt rekening met het opendeurenbeleid, waardoor een meer thematische inrichting per groep mogelijk is. In iedere ruimte kunnen specifieke activiteitenplekken ingericht zijn. De locatie kan mede door het open deurenbeleid een zeer gevarieerd totaal aanbod leveren qua inrichting, speelattributen en activiteiten aanbod. Het is mogelijk dat de kinderen voor activiteiten de locatie verlaten.

3.4 Regels en grenzen

Groepsregels zijn nodig voor rust en veiligheid maar ook om het kind te leren met grenzen om te gaan. Elke locatie en groep heeft daarom eigen huis-/gedragsregels opgesteld welke aansluiten bij de gedragsregels op het kindcentrum. We leren de kinderen omgangsregels als; respect voor de ander, jezelf en je omgeving. Ook streven we naar een vast dagritme, dit is duidelijk voor de kinderen, zorgt voor rust en regelmaat en kinderen weten zo waar ze aan toe zijn. Vooral voor de jonge kinderen kan dit een belangrijk houvast zijn. We werken in de peuteropvang en het kdv daarom met kaarten die het dagritme aangeven.

4. Plaatsing

4.1 Intake

De plaatsing van een kind gebeurt altijd via het kantoor van CKC Drenthe Kinderopvang. Zij geven de informatie door aan de locatie. Voordat een kind op de groep zal komen, wordt er vanuit de locatie contact opgenomen met de ouders. Zij worden samen met het kind uitgenodigd op de locatie voor een intakegesprek en een rondleiding. Het gesprek bestaat uit het uitwisselen van informatie en het noteren van noodzakelijke gegevens van het kind tussen ouders en pedagogisch medewerker(s) van de groep waar het kind zal worden opgevangen.

4.2 Wennen

Vanuit pedagogisch oogpunt vinden wij het belangrijk dat kinderen de tijd hebben om te wennen op de groep waar het wordt geplaatst of naar wordt overgeplaatst. Bij plaatsing wordt in overleg met ouder/verzorger gekeken hoe het wennen vormgegeven kan worden. Voor kinderen die intern worden overgeplaatst wordt per kind gekeken welke termijn nodig is. Dagelijks kunnen per stam- of basisgroep maximaal 3 kinderen gelijktijdig toegevoegd worden om te wennen. Het aantal uren per keer wordt in afstemming met de ouders opgebouwd. In alle gevallen wordt de beroepskracht-kindratio gehanteerd, conform de wettelijke normen.

In ons pedagogisch beleid gaan we uit van de vier pedagogische basisdoelen van Riksen Walraven (zie ook hoofdstuk 9). Ten aanzien van het wenbeleid ligt het accent op:

- Veiligheid bieden: door vooraf te kunnen wennen heeft het kind de mogelijkheid kleinere stappen te nemen in een veilige sfeer. Ouder(s) en pedagogisch medewerkers hebben specifiek aandacht voor het wennende kind.
- Persoonlijke ontwikkeling: Wanneer kinderen bij een interne overstap naar een andere groep vooraf kunnen wennen, hebben zij de gelegenheid qua uitdaging nieuwe ontwikkelingsstappen te maken vanuit de eigen behoefte. Uiteraard in vrijheid. Ze kunnen nieuwe materialen en nieuwe activiteiten verkennen.
- Sociale ontwikkeling: Een nieuwe groep betekent ook een nieuwe sociale uitdaging. Leeftijdsverschil, onbekendheid van de kinderen en een ander groepsklimaat kunnen een nieuwe oefengelegenheid zijn voor het wennende kind. Maar ook het broertje of zusje, of de andere pedagogisch medewerker kunnen een stimulans zijn tot verdieping van de sociale vaardigheden.
- Om de overgang van het kind naar de basisschool soepel te laten verlopen maken pedagogisch medewerkers met de leerkracht van groep 1 afspraken over het wenproces en bespreken dit met de ouders of verzorgers. Voor de overgang naar de basisschool maakt onderwijs rechtstreeks afspraken met de ouders over het wenproces.

4.3 Extra opvang/schoolvakanties/margedagen/aan- en afmelden

Een kind komt vaste dagen naar het kindcentrum. Daarnaast is het mogelijk om in bepaalde situaties het kind een dag(deel) extra te laten komen, in overleg met de pedagogisch medewerkers. Een extra dag(deel) kan via het Ouderportal of bij de groepsleiding aangevraagd worden. Opvang tijdens een extra dag(deel) vindt op de eigen stam-/basisgroep plaats, maar indien dit niet mogelijk is, kan het in overleg op een andere groep (zie ook onder hoofdstuk 4.5).

Margedagen zijn die dagen die een school aan het begin van het schooljaar doorgeeft als studiedagen, dus de dagen dat de school gesloten is. Als een margedag valt op een dag dat het kind normaalgesproken naar de nso of bso gaat, kan het op deze dagen vanaf 7.30 uur op de bso opgevangen worden (alleen wanneer de ouder het kind hiervoor van tevoren heeft aangemeld bij de pedagogisch medewerkers van de groep).

Voor de schoolvakanties behoudt het kind dezelfde dagen als in de andere weken. Als het kind op vaste dagen alleen na schooltijd komt (nso) kan het kind in de vakantie van 07.30 tot 18.00 opgevangen worden. In de vakanties en op margedagen wordt door de bso de lunch verzorgd. Voor vakanties is het belangrijk tijdig aan te geven of het kind wel of niet komt. De zomervakantie wordt ruim van tevoren opgevraagd bij de ouders.

4.4 Ruilen van dagdelen

Dagdelen kunnen worden geruild mits er plek is op de groep m.u.v. erkende feestdagen. Eventueel kan in overleg ook worden uitgeweken naar een andere groep. Ruilen kan alleen als dit vooraf wordt aangevraagd, reeds verzuimde dagen kunnen niet met terugwerkende kracht geruild worden. Ruiltegoed is een kalenderjaar geldig.

4.5 Flexibele opvang

Op alle locaties is het mogelijk om flexibele opvang af te nemen.

Flexibele opvang houdt in, incidentele, onregelmatige of onvoorspelbare opvang in aanvulling op een vast aanbod of een maandelijks structureel onregelmatig aanbod door omstandigheden van de ouders. Naast structureel flexibele opvang, valt een dag extra opvang of een geruilde dag onder deze definitie. Flexibele opvang valt onder het reguliere pedagogische beleid van CKC Drenthe met uitzondering van de regel dat plaatsing in een vaste stam-/basisgroep plaats moet vinden en de koppeling aan maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers. Door het werken met open deurenbeleid zijn de kinderen op de locatie veelal bekend met de pedagogisch medewerkers van de verschillende groepen en is het mogelijk voor het kind, als het dat graag wil, om op een andere stam-/basisgroep te gaan spelen.

5. Dag

5.1 Opening en sluiting

In de vakantie en op margedagen is de bso open van 7.30-18.00 uur, het kdv heeft het hele jaar door dezelfde openingstijden. De peuteropvang is geopend gedurende de schoolweken. Op erkende nationale feestdagen is het kindcentrum gesloten. Mocht het kindcentrum op een andere dag sluiten dan krijgt u hier schriftelijk bericht over.

5.2 Brengen/halen

Als de kinderen door anderen worden opgehaald dan de ouders/verzorgers, moet dit altijd van tevoren doorgegeven worden. **We geven de kinderen nooit mee aan onbekenden, zonder dat we daarvoor toestemming hebben van de ouders!** Als er niets bekend is bij de pedagogisch medewerkers zal er eerst contact worden opgenomen met de ouders om toestemming te krijgen. Afwijkingen in de breng- of haaltijd, bijvoorbeeld in verband met een bezoek aan de huisarts, meldt de ouder van tevoren bij de pedagogisch medewerkers.

5.3 Het vervoeren van kinderen

In overleg met de ouders wordt bekeken of kinderen zelfstandig van en naar de klas kunnen gaan. In alle gevallen wordt met de kinderen afgesproken vanaf welke plek ze gehaald worden. Bij het halen en brengen van kinderen van andere scholen en tijdens uitstapjes, zullen de kinderen worden vervoerd volgens de wettelijke normen: in een gordel of kinderzitje.

5.4 Dagindeling

Het dagritme van de peuteropvang-groep ziet er ongeveer als volgt uit:

Activiteit	Ontwikkeld gebied
Ontvangen en begroeten	T – SE
Vrij spel met ontwikkelingsmateriaal	T – SE – M – R
Kring (verhaal/spel/activiteit)	T – SE – M – R
Handen wassen	T – SE
Tafelmoment: fruit en drinken	T – SE
Verschonen/plasmoment/jassen aan	T – SE
(Creatieve) activiteit	T – SE – M – R
Buitenspelen of bewegingsactiviteit	T – SE – M – R
Tafelmoment: brood en drinken	T – SE – M
Kring (lezen, liedjes zingen)	T – SE – M
Kinderen worden gehaald	T – SE

Het dagritme van de kdv-groep ziet er ongeveer als volgt uit:

Activiteit	Ontwikkeld gebied
Ontvangen en begroeten	T – SE
Vrij spel met ontwikkelingsmateriaal	T – SE – M – R
Kring of spelactiviteit gr/kl groep	T – SE – M – R
Tafelmoment: fruit en drinken	T – SE
Voorlezen	T – SE
Verschonen, jassen aan	T – SE
Buitenspel	T – SE – M – R
Handen wassen	T – SE
Tafelmoment: brood en drinken	T – SE – M
Liedjes zingen	T – SE – M
Verschonen/ slapen/snoezelen/ tafelspelletjes	T – SE – M
Kleine groepsactiviteit peuters	T – SE – M – R
Tafelmoment: drinken en cracker	T – SE
Voorlezen en/of zingen	T – SE – M
Verschonen/vrij spel binnen of buiten	T – SE – M – R
Kinderen worden gehaald	T – SE

T = Taalontwikkeling (Talige activiteiten, zoals voorlezen, gesprekjes, taalspelletjes, enz.)

SE = Sociaal-emotionele ontwikkeling (Zelfstandigheid, samen spelen, delen, helpen, enz.)

M = Motorische ontwikkeling (Fijne en grote motoriek, zintuigspelletjes, exploreren, enz.)

R = Rekenontwikkeling (Rekenprikkel, zoals tellen, meten, ruimtelijke oriëntatie, enz.)

Kinderen kunnen natuurlijk ook buiten de vastgestelde tijden eten of slapen.

In principe wordt het dagritme aangehouden, maar in het kader van kansen creëren en kansen grijpen, kan het dagritme aan de behoefte en belangstelling van de kinderen aangepast worden.

Uiteraard worden de jongste kinderen regelmatig verschoond en kunnen de oudere kinderen naar behoefte onder toezicht oog van de leiding naar de wc.

Op de bso ziet een dagritme er globaal als volgt uit (afhankelijk van de starttijd):

11:30/12.00/12:15/12.30 uur ± 12.15-12.45 uur	Kinderen worden uit de klas gehaald. Gezamenlijke lunch.
13.00-15.00 uur	Er is ruimte voor vrij spel en activiteiten.
13:50/14:00/14.30/15.00 uur	Kinderen worden uit de klas gehaald en spelen eerst even buiten. Er wordt daarna iets gedronken, fruit en een cracker gegeten. Als kinderen klaar zijn met drinken mogen ze gaan spelen. Er is (weer) mogelijkheid voor vrij spel of het meedoen aan een activiteit.
16.30-18.00 uur	De ouders halen de kinderen op. Om uiterlijk 19.00 uur sluit de bso.

5.5 Tijdens schoolvakanties

In de schoolvakanties zijn de dagen wat langer voor de kinderen op de bso. We werken dan vaak met thema's. Rond een bepaald thema worden activiteiten bedacht door de pedagogisch medewerkers. Elke dag wordt een activiteit aangeboden aan de kinderen. Ze zijn vrij om hieraan mee te doen. Kinderen mogen zelf ook ideeën inbrengen. Wanneer we een uitje hebben informeren wij de ouders vooraf en vragen eventueel om toestemming en een autostoeltje. We maken dan gebruik van de bussen van CKC Drenthe Kinderopvang.

Tijdens de schoolvakanties en eventueel ook op rustige dagen werken we soms samen met een andere locatie. Dit kan inhouden dat we naar een andere locatie toe gaan of dat ze bij ons komen spelen. Wanneer dat betekent dat de kinderen vervoerd moeten worden, zullen we dat zoveel mogelijk doen met de eigen bussen en gebruik maken van gordels en kinderzitjes conform de wettelijke regeling. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

6. Spel en activiteiten

6.1 Inrichting

Wij creëren in onze groepsruimtes verschillende hoeken/activiteitenplekken. We hebben bijvoorbeeld leeshoeken, bouwhoeken, huishoeken, constructiehoeken, rustplekken, spelplekken, creatieve plekken, timmerhoeken, enz. Hoeken/activiteitenplekken zijn afgebakende situaties waarin kinderen samen kunnen kiezen voor specifiek spel. Binnen het werken met de VVE methode Uk en Puk worden deze hoeken aangepast aan het thema.

Daarnaast bieden we ontwikkelingsgericht materiaal aan, afgestemd op de behoefte en leeftijd van kinderen. Er is voor de creatieve ontwikkeling materiaal om te knutselen, tekenen of verven. Kinderen op de bso kunnen dit zelfstandig pakken. Op de peuteropvang en het kdv gaat dit eveneens zoveel mogelijk zelfstandig, maar waar nodig onder begeleiding.

6.2 Spelen, vrij/begeleid spel, samen spelen

De kinderen kunnen vrij spelen of aan begeleid spel meedoen. Ze kunnen samen spelen of juist even alleen. Pedagogisch medewerkers stimuleren en faciliteren het spel van de kinderen waar nodig. Naast de eigen groepsruimte, maken we gebruik van ruimtes binnen de school zoals; het spellokaal en lokalen met digibord, knutselmaterialen etc. Hier worden gerichte activiteiten aangeboden.

6.3 Activiteiten 0-4 jaar met Uk & Puk

Wij werken bij CKC Drenthe Kinderopvang met Uk & Puk op het kdv en peuteropvang. Het Uk & Puk VVE-programma is een unieke uitgave voor kindercentra. Uitgeverij Zwijsen ontwikkelde Uk & Puk speciaal voor kinderen van 0-4 jaar. Dit zijn de uitgangspunten en kernbegrippen:

- Spelen is ontdekken. En spelen is groeien. Daarom staat spelen centraal in Uk & Puk. Alle activiteiten zijn geschikt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Natuurlijk draait het bij Uk & Puk niet om lesjes geven en lesjes leren. Uk & Puk biedt situaties aan, waarin baby's, dreumesen en peuters nieuwe ervaringen en vaardigheden op kunnen doen, door actief bezig te zijn en lekker te spelen! Kinderen mogen meedoen aan activiteiten, ze hoeven niet. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. Het kind bepaalt onder invloed van behoefte, belangstelling, ontwikkeling en betrokkenheid of het deelneemt aan activiteiten. De pedagogisch medewerker kan dit beïnvloeden door de activiteit zo uitdagend en boeiend mogelijk te brengen en deze met herhaling aan te bieden. In de meeste situaties doen de kinderen uit zichzelf enthousiast mee!
- Uk & Puk is een totaalprogramma. De activiteiten stimuleren de spraak- en taalvaardigheid, de sociaal-emotionele vaardigheden en de motorische- en zintuiglijke vaardigheden. Ook heeft Uk & Puk aandacht voor de eerste rekenprikkel.
- In Uk & Puk worden verschillende soorten activiteiten aangeboden: Introductie, spel, kring, bewegen, verzorgingsmoment, knutselen, ontdekken, eten en drinken, voorlezen, themahoek, afsluiting.
- De pop Puk is de hele dag bij de kinderen en doet met alle dagelijkse activiteiten gewoon mee. Voor de kinderen is Puk een vertrouwd, herkenbaar figuur op het kdv. Bij de activiteiten van het VVE-programma speelt de handpop Puk een grote rol.
- Het is prettig en overzichtelijk werken met Uk & Puk. De activiteiten zijn flexibel en sluiten aan bij het dagritme van een kindcentrum. Uk & Puk biedt activiteiten op maat voor elke leeftijdsgroep. Dat maakt Uk & Puk specifiek geschikt voor horizontale en verticale groepen.
- Het programma stimuleert de ontwikkeling van baby's, dreumesen en peuters. Door te spelen en te ontdekken. Uk & Puk vraagt van pedagogisch medewerkers een actieve rol. Het programma voorziet hierin.
- Uk & Puk besteedt aandacht aan de doorgaande ontwikkelingslijnen voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Daardoor versterkt Uk & Puk een basis voor het basisonderwijs. Als extra steuntje in de rug is er voor bijna 4-jarigen het activiteitenthema: Ik ga naar de basisschool.
- Er wordt aandacht besteed aan verschillende thema's. Het activiteitenplan wordt jaarlijks opgesteld. Hierin zijn vaste activiteiten opgenomen zoals vader- en Moederdag, opa en oma week, Pasen, Sinterklaas, Kerst, Kinderboekenweek etc. De jaarplanning ligt op de locatie, zodat de ouders het kunnen inzien. Er worden jaarlijks 5 Puk thema's gekozen en opgenomen in de activiteiten jaarplanning van het kdv en peuteropvang; dit zijn thema's als "Oef wat is het warm", "Wat eten we vandaag", "Hatsjoe", of "Knuffels". Naast deze Puk thema's bieden we 'Peuterpret' thema's aan. Binnen Uk en Puk en Peuterpret thema's worden aansprekende, gevarieerde activiteiten aangeboden. Denk hierbij aan spel, expressie, muziek, bewegen, knutselen, voorlezen etc. De jaarplanning wordt afgestemd op de activiteiten binnen het kindcentrum.
- Per thema worden 'themahoeken' ingericht, met bijbehorende materialen. Hier worden de ontwikkelingsgebieden van de kinderen gestimuleerd. Belangrijke voorwaarden voor het inrichten van de hoeken zijn; ontwikkelingsgericht, open speelgoed, uitnodigend tot interactief samenspel en interesses van de kinderen.
- Een aantal vaste themawoorden wordt aangeboden om op deze wijze de woordenschat van kinderen te stimuleren en te vergroten. De ouders worden altijd op de hoogte gebracht van het thema dat wordt aangeboden. De thema's worden op locatie, website en in nieuwsbrieven gecommuniceerd, met tips voor bijhorende liedjes, boeken, spelletjes, etc. Op die manier worden ouders betrokken bij de stimulering van de ontwikkeling van hun kind. Soms worden ouders ingeschakeld om mee te helpen de themamaterialen te verzamelen.

- Het programma gaat uit van kansen creëren en kansen bieden, zowel op individueel als op groepsniveau. Kansen creëren: Dit is het beredeneerd aanbod van activiteiten o.a. uit het Uk & Puk programma. Kansen grijpen: Dit zijn 'toevallige' activiteiten aansluitend bij de behoefte en de belangstelling van de kinderen op dat moment en in die situatie.

6.3.1. Ontwikkelingsstimulering baby's

Binnen ons kindcentrum worden de pedagogisch medewerkers die met baby's werken, getraind in het werken met baby's. Pedagogisch medewerkers hebben grote invloed op de ontwikkeling en het welbevinden van de baby's. Interactie is daarbij belangrijk 'zeggen wat je doet en benoemen wat je ziet'. Ook voor baby's is het bieden van een veilige en uitdagende speel omgeving om zich optimaal te kunnen ontwikkelen van belang. We stimuleren bijvoorbeeld de zintuiglijke ontwikkeling door het aanbieden van de ontdekmand. De mand is gevuld met verschillende materialen om zoveel mogelijk nieuwe, verschillende ervaringen op te doen. Ook binnen het aanbod van Uk & Puk is er aandacht voor activiteiten voor deze leeftijdscategorie.

6.4 Activiteiten 4-13 jaar

Op de locatie worden activiteiten aangeboden waar kinderen uit de verschillende stam- en basisgroepen samen aan kunnen deelnemen. Op de bso werken wij a.d.h.v. het activiteitenbeleid met een activiteitenplan vanuit CKC Drenthe aangevuld door eigen activiteiten. We maken hierbij gebruik van de activiteiten database van DoenKids. We hebben gemerkt dat er in de groep veel belangstelling is voor georganiseerde activiteiten. De deelname hieraan is vrij, zodat kinderen dit zelf kunnen afstemmen op hun behoeftes. Wanneer er kinderworkshops georganiseerd worden vanuit CKC Drenthe, dan kunnen de kinderen zich hiervoor opgeven bij de pedagogisch medewerkers. Naast afwisselende dagelijkse activiteiten bestaat ons activiteitenplan uit verschillende activiteiten die periodiek worden aangeboden en aansluiten bij een bepaald thema. Het thema sluit aan bij de belangstelling en behoefte van het kind en hangt vaak samen met het specifieke jaarthema, bijvoorbeeld beroepen, landen of techniek. Er is een grote verscheidenheid aan aanbod van activiteiten: bijvoorbeeld sport en spel, muziek, dans, beeldend vormen, drama, ontdekken, textiele werkvormen, bouwen, natuurbeleving en techniek. De activiteitencoördinator zal in samenwerking met externe partijen de pedagogisch medewerkers ondersteunen in het aanbod.

Binnen CKC Drenthe Kinderopvang werken we vanuit ons mediabeleid. Kinderen kunnen ter ondersteuning van hun activiteiten gebruik maken van het internet. De begrippen samen, balans, plezier en veilig zijn hierbij de leidraad.

Er wordt de kinderen de mogelijkheid geboden om huiswerk te maken op de bso, d.m.v. een rustig plekje te creëren voor het kind en het eventueel te begeleiden.

6.5 Buiten spelen

Met de kinderen van de peuteropvang en het kdv gaan we iedere dag naar buiten. We vinden het belangrijk dat de kinderen een "frisse neus" halen, het is gezond en buiten is er zoveel te ontdekken en te ontwikkelen. Kinderen kunnen zich dan lekker uitleven Er wordt altijd onder toezicht buiten gespeeld. Op de bso is buiten spelen altijd mogelijk. We proberen de kinderen te stimuleren om elke dag in ieder geval even buiten te spelen. Hierdoor komen ze in de frisse lucht en hebben ze de ruimte om hun energie kwijt te kunnen. Onze buitenruimtes zijn specifiek ingericht voor spel en bewegen. Er is ruimschoots speelmateriaal aanwezig om zich buiten te vermaken.

De ruime buitenspeelplaats van ons kindcentrum ligt bijna geheel rondom de school. Kinderen spelen buiten onder direct toezicht. Oudere kinderen vanaf ca. 8 jaar mogen zelfstandig buiten spelen op het schoolplein, mits ouders daarvoor schriftelijk toestemming hebben gegeven. Met

de kinderen tot 7 jaar spelen we hoofdzakelijk op het plein van de onderbouw. Mochten we uitwijken naar een ander deel van het plein, dan maken we op dat moment afspraken met de kinderen waar ze mogen spelen. Met het onderwijs zijn afspraken gemaakt over buiten spelen op momenten dat er gezamenlijk buiten wordt gespeeld. De samenwerking is hierbij erg belangrijk. Afhankelijk van de groepsgrootte en leeftijd spelen we gezamenlijk buiten of op een ander deel van het plein.

6.6 Feesten en verjaardagen

Rituelen zijn de ankers in de dagelijkse situatie van het kindcentrum. Feesten en verjaardagen horen daarbij. De verjaardagen van de kinderen worden in de groep gevierd door slingers op te hangen en te zingen voor de jarige, waarna deze mag trakteren (wij verwijzen hierbij naar het voedingsbeleid op het kindcentrum). Verder besteden we aandacht aan speciale feestdagen zoals Pasen, Kerst, Sint-Maarten, Koningsdag en sluiten aan bij diverse activiteiten op het kindcentrum om op deze wijze een gezellige ontmoeting te hebben met ouders en kinderen samen.

7. Verzorging

7.1 Voeding

Op het kindcentrum zorgen we voor gezonde evenwichtige voeding. Conform het vastgestelde voedingsbeleid dat op de locatie en via de website van CKC Drenthe beschikbaar is. Wij streven ernaar om zoveel mogelijk te voorkomen dat uw kind teveel zouten en zoetstoffen binnenkrijgt. Om deze reden hebben wij ervoor gekozen om het aanbieden van koekjes, limonade en andere zoete of zoute lekkernijen zoveel mogelijk te beperken. Voor baby's is standaard (fles-)voeding aanwezig, dat zal worden aangeboden volgens het ritme van thuis. Baby's voelen zich veilig en vertrouwd bij de herkenning van de gebruiken van thuis en zo kunnen we het beste voldoen aan de behoeften van het kind. Wanneer er kinderen zijn met allergieën dan geven de ouders dit schriftelijk door en bespreken dit bij de intake. Wanneer het kind andere voeding wenst of dient te gebruiken dan de standaard, dan nemen ouders dit mee naar de opvang.

7.2 Uiterlijke verzorging en hygiëne

Op de peuteropvang en het kdv worden de kinderen gedurende de dag op gezette tijden verschoond, vaak na elke maaltijd of wanneer ze naar of uit bed komen en zo nodig tussendoor. Ouders nemen zelf luiers van huis mee, zodat het kind dezelfde luier draagt als thuis. Ook dit bevordert het veilige en vertrouwde gevoel van thuis en verkleint het risico op vervelende en pijnlijke luieruitslag. De medewerkers hanteren bepaalde richtlijnen m.b.t. het verschonen van de kinderen en denken daarbij aan persoonlijke hygiëne en die van de kinderen. Kinderen die zelf naar het toilet gaan worden verzocht na ieder toiletgang hun handen te wassen. Ook wanneer kinderen aan tafel gaan worden eerst de handen gewassen. Na het eten maken kinderen hun gezicht en handen schoon. Mocht een kind nog niet zindelijk zijn dan wordt in overleg met de ouders afgesproken hoe de pedagogisch medewerker de zindelijkheid stimuleert. Te denken valt aan het op vaste tijden naar de wc laten gaan, complimenten geven als het goed gaat en extra reservekleding op de groep of eventueel een wc beloningskaart. Dit helpt alleen wanneer de ouders er ook actief mee zijn. Bekend is dat sommige kinderen bij druk spelen en spanningen zoals voor het eerst naar school gaan, af en toe nog wel eens in de broek plassen. De pedagogisch medewerker stelt het kind gerust en helpt bij het verschonen.

In de zomer, wanneer de zon volop schijnt, worden kinderen regelmatig ingesmeerd met beschermende zonnebrandcrème. Tussen 12.00 uur en 15.00 uur laten we de kinderen dan binnen of buiten in de schaduw spelen. Kinderen mogen bij ons vies en nat worden. We vinden het prettig wanneer ouders met de kledingkeuze hiermee rekening houden. Wij gaan er van uit dat er geen slecht weer bestaat, wel slechte kleding. Het is daarom handig als de kinderen regenkleding, laarzen, goede winterkleding en reservekleden bij zich hebben, passend bij de weersomstandigheden, zodat buitenspel in principe altijd mogelijk is. Ook hierbij geldt, dat de

eigen kleren als reservekleren uw kind een prettiger gevoel kunnen geven dan het gebruik van leenkleding. Alle kinderen hebben een eigen bakje (laatje) waar hun spullen in opgeborgen kunnen worden.

7.3 Ziekte

Voor wat betreft het omgaan met “besmettelijke” ziekten hanteren wij zoveel mogelijk de richtlijnen van de GGD. Daarnaast kent CKC Drenthe een protocol hoe te handelen bij zieke kinderen dat wordt uitgereikt bij de intake.

7.4 Slapen

De kinderen van het kdv hebben de beschikking over slaapkamers om in te slapen. In deze kamers staan stapelbedjes. Afhankelijk van de leeftijd slaapt het kind boven of beneden in het stapelbedje. Alle kinderen die overdag slapen liggen zoveel mogelijk in een eigen bedje. We gebruiken babyfoons als kinderen niet in de (direct) aan de groep grenzende slaapkamers slapen. Kinderen slapen niet onder een dekbed, maar in een (door de ouder meegebrachte) slaapzak of onder een katoenen dekentje. De reden hiervoor is dat het gebruik van een dekbed het risico op wiegendood kan verhogen. Kinderen mogen met hun eigen knuffel en/of speen slapen. Kleine baby's, die nog niet kunnen draaien, laten wij eventueel ook in een kinderwagen slapen.

Kinderen vanaf 1,5 jaar slapen afhankelijk van hun slaapritme. Kinderen die niet meer overdag slapen willen wij toch een rust moment aanbieden. Zij snoezelen zo veel mogelijk in de groepsruimte op een matrasje/bedje of houden zich bezig met een rustige activiteit. We proberen rekening te houden met het slaapritme thuis. Soms blijkt dat het ritme op het dagverblijf toch anders wordt dan thuis, omdat het leven op het dagverblijf anders is dan thuis. We overleggen altijd met ouders wanneer het slaapritme aangepast moet worden, bijv. als een kind dat thuis 's middags niet meer slaapt op het dagverblijf toch elke keer in slaap valt.

Wij stimuleren het buitenslapen van de kinderen, omdat bewezen is dat het erg gezond voor kinderen is en dat kinderen die binnen moeilijke slapers zijn, juist buiten goed slapen. Kinderen slapen in kinderwagens of in speciaal hiervoor gemaakte bedhuisjes, zogenaamde “Lutje Potjes” (niet op alle locaties aanwezig). Tijdens alle weertypen, behalve bij mist en extreem weer, kunnen kinderen buiten slapen.

Buikligging en vastleggen van kinderen wordt door de GGD ontraden, omdat het risico's met zich meebrengt. In principe volgen wij daarom dit advies. Toch komt het voor, dat ouders heel graag willen dat hun kind op de buik slaapt of vastgelegd wordt, omdat het kind anders niet kan slapen. We zullen aan deze nadrukkelijke wens van de ouders wel tegemoetkomen, maar dragen niet de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid als er toch iets misgaat. Wij laten ouders dan ook een formulier ondertekenen waarin zij dit verzoek doen en zelf alle verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid dragen. Ook het inbakeren van kinderen komt steeds vaker voor. Op advies van het Consultatiebureau bakeren ouders hun kind, dat slecht slaapt of een zogenaamde huilbaby is, in. Inbakeren gebeurt nooit op eigen initiatief van ons, maar alleen op verzoek van de ouders en nadat wij door de ouders geïnstrueerd zijn (aangezien inbakeren niet bij elk kind op dezelfde manier gedaan wordt). Ook bij het verzoek tot inbakeren zullen wij ouders een formulier (zoals hierboven beschreven) laten invullen.

8. Ontwikkeling

Bij CKC Drenthe Kinderopvang zijn de 4 pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven uitgangspunt voor ons pedagogisch handelen:

- emotionele veiligheid
- ontwikkeling persoonlijke competenties
- ontwikkeling sociale competenties

- eigen maken van normen en waarden.

Dat betekent dat wij de gelegenheid bieden aan kinderen om zich te kunnen ontwikkelen (zie ook hoofdstuk 9).

Om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren besteden wij aandacht aan de onderstaande ontwikkelingsgebieden. Het zijn dezelfde ontwikkelingsgebieden die gevolgd worden met behulp van het Ontwikkelingsvolgmodel (OVM).

8.1 Basale ontwikkelingsbehoeften

■ zelfbeleving en zelfbesef ■ zelfstandigheid ■ zelfredzaamheid ■ emotionele ontwikkeling ■ relatie met volwassenen ■ relatie met kinderen

Een veilige omgeving is hierbij onmisbaar. Het is belangrijk dat een kind zijn emoties kan en durft te uiten, zoals lachen, huilen, boos zijn, verdriet en afhankelijkheid. Daarnaast moet het kind leren omgaan met o.a. teleurstellingen, winnen/verliezen, geduld hebben en luisteren naar de ander. Spel biedt het kind de mogelijkheid om ervaringen uit te spelen en te verwerken, bijvoorbeeld ieder kind is een apart individu en vraagt om persoonlijke aandacht. Wij vinden het van belang om kinderen sensitief te benaderen. Dit houdt in, dat de pedagogisch medewerker zich aanpast aan het niveau en de emotionele situatie van het kind.

De pedagogisch medewerker ondersteunt het kind op vier verschillende manieren.

Dat noemen we bij CKC Drenthe Kinderopvang **SIRE**, onze 'koninklijke' interacties (zie ook hoofdstuk 9.).

1	S tructuur; regels en grenzen	(vast dagritme en rituelen, duidelijkheid)
2	I nformatie geven	(vertellen wat het kind gaat/mag doen en hoe)
3	R espect voor de autonomie	(het kind de ruimte geven voor eigenheid en het zelf doen)
4	E motionele ondersteuning	(zorgen voor een goed welbevinden van het kind).

Deze interacties bevorderen het welbevinden van de kinderen. Het helpt mee aan de ontwikkeling van een positief welbevinden, zelfvertrouwen, een positief zelfbeeld, zelfstandigheid en plezier!

Jonge kinderen op de peuteropvang en het kdv zijn meer afhankelijk van de volwassene. De pedagogisch medewerker laat het kind zoveel mogelijk zelf ontdekken wat het wel en niet kan. Zo stimuleer je de zelfredzaamheid van een kind.

Wanneer de kinderen naar de basisschool gaan, wordt door de school het nodige van hun zelfredzaamheid verwacht. Zelfstandigheid kan worden gestimuleerd door bijvoorbeeld de kinderen zelf hun brood te laten smeren, billen te vegen en schoenen aan of uit te doen. Wanneer een kind hier nog moeite mee heeft, zal de pedagogisch medewerker helpen. Het doel is om een kind hier zelfstandig in te laten worden. Samen met de ouders wordt de ontwikkeling van de zelfstandigheid op de bso ingevuld door samen af te spreken en vast te leggen wat het kind al zelfstandig kan en mag. Bv. Zelfstandig buiten spelen, naar huis gaan, naar sport/club.

8.2 Speelgedrag

■ spelontwikkeling

Spel is voor kinderen een vorm van uiten, ontdekken, leren, verwerken, ervaren en oefenen. Via spel ontwikkelen kinderen zich. Daarom neemt spel een belangrijke, centrale rol in, in hun leven. In het kindcentrum wordt ruimte gegeven aan een gevarieerd aanbod van spelvormen, zowel binnen als buiten.

8.3 Motorische ontwikkeling

- grote motoriek ■ kleine motoriek ■ zintuiglijke ontwikkeling

De motorische ontwikkeling betreft de ontwikkeling van de lichaamsbeheersing. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kleine en grote motoriek. De kleine motoriek wordt gestimuleerd door het spelen met lego, kralen, nopper, puzzels en tekenen, prikken, plakken, knippen en dergelijke fijnere activiteiten, waarbij de handen en de vingers specifiek gebruikt worden. De grote motoriek wordt buiten uitgedaagd door rennen, fietsen, klimmen en klauteren, balspelen etc. Ook door kringspelen, dansen en peutergym wordt deze motoriek vergroot. We maken regelmatig gebruik van het speellokaal in de school, waar we verschillende activiteiten aanbieden.

8.4 Taalontwikkeling

- articulatie ■ woordenschat ■ taalbegrip ■ taalgebruik

Een belangrijk onderdeel van de dag is het stimuleren van de taalontwikkeling. We leggen veel uit en benoemen de dingen die we doen en zien. Door kinderen zoveel mogelijk overal bij te betrekken stimuleer je eveneens de taalontwikkeling. Naast de dagelijkse bezigheden is ook zingen een activiteit die de taalontwikkeling bevordert en ook voorlezen, plaatjes benoemen etc. Op het kdv wordt aan de hand van de activiteiten van Uk & Puk de taalontwikkeling gestructureerd gestimuleerd.

Heel belangrijk is ook het gebruik van lichaamstaal voor met name baby's, maar ook de grotere kinderen zijn erg ontvankelijk voor de manier waarop de medewerkers kijken en wat er door middel van handen en houding duidelijk gemaakt wordt.

Ook doen we, indien het past binnen het programma, mee aan de nationale voorleesdagen en de Kinderboekenweek, allebei projecten ter bevordering van taal. Verder wordt de taalontwikkeling op de bso gestimuleerd door groeps gesprekken aan te gaan, voor te lezen en er zijn taalspelletjes. Ook wordt er op taalgebruik gelet en hoe we met elkaar praten. In alle groepsruimtes zijn leeshoeken gecreëerd, waarin kinderen op eigen initiatief kunnen lezen.

8.5 Symbolontwikkeling

- ontluikende geletterdheid ■ ontluikende gecijferdheid

Al jong ontwikkelen kinderen zich in (de voorbereiding op) het lezen en schrijven. Dit is bij een gemiddeld ontwikkelend kind een spontaan gebeuren vanuit een intrinsieke motivatie en eigen initiatief. Om de gelegenheid te bieden tot het ontwikkelen hiervan, bieden wij enige activiteiten en materialen aan die hiervoor geschikt zijn. De dagelijkse activiteiten zijn een belangrijk onderdeel: de naam op de tekening schrijven, samen bekers tellen, pepernoten eerlijk verdelen, hoeveel jaar ben je, dobbelsteen gooien bij een gezelschapsspel, wat is de grootste of de kleinste, enz. Daarnaast hebben we materialen als woord/letterpuzzels, letterstempels, cijfers, dobbelstenen, boekjes en ander spelmateriaal wanneer kinderen hieraan toe zijn. Kinderen maken hierin hun eigen keuzes. Ook kunnen woordkaarten opgehangen worden, die bij de thema's passen.

Daarnaast noemen we nog een aantal andere ontwikkelingsgebieden:

8.6 Creatieve ontwikkeling

De creatieve ontwikkeling is onder te verdelen in het creatief denken en het kennismaken met allerlei materialen op het gebied van handvaardigheid, drama en muziek.

Bij het stimuleren van de creatieve ontwikkeling leggen we de nadruk op het *proces* en niet op het resultaat. We bevorderen de creatieve ontwikkeling door:

- dans
- muziek
- tekenen, plakken, schilderen etc.
- fantasiespel

- verkleedspel
- te experimenteren

8.7 Seksuele ontwikkeling

Kinderen ontwikkelen zich op seksueel gebied in verschillende tempo's. Jonge kinderen ontdekken dat er een verschil is tussen jongens en meisjes, bijvoorbeeld de toiletgang. De medewerkers zien erop toe dat er op een verantwoorde manier mee omgegaan wordt zonder dat het grenzen overschrijdt. Kinderen ontdekken, ervaren en ontwikkelen zich en 'het experimenteren' hoort bij de ontwikkeling. We willen hier op een natuurlijke wijze mee omgaan. Een kind moet zichzelf kunnen zijn en zich veilig voelen, maar tegelijkertijd zullen we het kind duidelijk maken dat het goed is om te weten dat seksuele gevoelens en daarbij horende handelingen privé zijn en grenzen heeft.

8.8 Observaties, de rol van de groepsleiding.

Tijdens ons werk zijn we voortdurend aan het observeren; Hoe spelen kinderen? Zitten ze goed in hun vel? Speelt een kind veel alleen? Daarnaast is het ook gewoon leuk om kinderen in hun fantasiespel bezig te zien en te zien hoe ze dingen uitbeelden of onderling oplossen. Het observeren heeft consequentie voor ons handelen als pedagogisch medewerker. Hierdoor kun je dingen aanbieden aan kinderen omdat je merkt dat er bijvoorbeeld bepaalde behoefte aan "nieuwe" uitdagingen is. Ook heeft het consequentie voor de benadering van kinderen of hoe je met ze om moet gaan.

Signalering van het ontwikkelingsverloop gebeurt door middel van systematische observaties in dagelijkse situaties. In die situaties vindt de ontwikkeling plaats, dus daar moeten we zijn om betekenisvolle informatie te verkrijgen. Het gaat er niet alleen om welke zaken het kind heeft ontwikkeld, maar ook op welke manier. Dus niet alleen wat, maar ook hoe.

8.8.1 Ontwikkelingsvolgmodel 0-4 jaar

Kinderen worden gevolgd in hun ontwikkeling middels het ontwikkelingsvolgmodel (OVM). Het OVM sluit aan op het volgsysteem dat op de basisscholen gehanteerd wordt, waardoor er een doorgaande lijn ontstaat. Het OVM is gebaseerd op een ontwikkelingsgerichte kind visie. Ieder kind heeft een eigen potentieel en alle kinderen verschillen in ontwikkeling! Alle vaste pedagogisch medewerkers zijn OVM-gecertificeerd. De observaties worden met instemming van de ouders één keer per jaar door de mentor geregistreerd en één keer per jaar door de mentor van het kind met ouders besproken (zie 10.3). Bevindingen uit het OVM worden genoteerd op een formulier 'Dossier OVM-gesprekken' en meegenomen in de voorbereiding en uitvoering van thema's van Uk en Puk. Hierin worden de activiteiten op zowel individueel als groepsniveau afgestemd. Wanneer er sprake is van een (dreigende) ontwikkelingsachterstand kan de intern begeleider en of de pedagogisch coach en/of na afstemming met de ouders 'Samen vroeg erbij' worden ingeschakeld (zie 8.9). Afspraken hieromtrent worden geregistreerd in het kinddossier. Intern wordt bij een overstap naar een andere groep altijd een actueel ingevuld OVM meegegeven voor de overdracht. We volgen vanaf de leeftijd van 6 maanden. Een kind moet minimaal 3 maand de groep bezoeken voor gestart wordt met het volgen.

Overzicht ontwikkelingslijnen

In het OVM worden de volgende 5 samenhangende gebieden (domeinen) met de volgende deelgebieden onderscheiden:

1. Basale ontwikkelingsbehoeften

■ zelfbeleving en zelfbesef ■ zelfstandigheid ■ zelfredzaamheid ■ emotionele ontwikkeling ■ relatie met volwassenen ■ relatie met kinderen

2. Speelgedrag

- spelontwikkeling

3. Motorische ontwikkeling

- grote motoriek ■ kleine motoriek ■ zintuiglijke ontwikkeling

4. Spraak- en taalontwikkeling

- articulatie ■ woordenschat ■ taalbegrip ■ taalgebruik

5. Symbolisering

- ontluikende geletterdheid ■ ontluikende gecijferdheid

8.8.2 Overdracht basisschool

Wanneer uw kind een basisschool van CKC gaat bezoeken, hebben we binnen het kindcentrum afgesproken dat er vooraf aan de overgang naar het onderwijs een live overdracht moment (warme overdracht) plaats vindt tussen pedagogisch medewerker en de leerkracht. De gegevens uit het OVM worden rechtstreeks overgedragen, om op deze manier een doorgaande lijn te garanderen.

In het geval uw kind naar een andere basisschool gaat, wordt schriftelijke toestemming gevraagd op het formulier kindgegevens om gegevens over (de ontwikkeling van) uw kind rechtstreeks aan de betreffende basisschool over te dragen.

8.8.3 Gedragsvolgmodel Oog! 4-13 jaar

Op alle bso-locaties van CKC Drenthe worden de kinderen gevolgd met het gedragsvolgmodel 'Oog!'. Met nadruk een gedragsvolgmodel en geen ontwikkelings-volgmodel, want de ontwikkeling wordt op die leeftijd immers op de basisschool al goed gevolgd. Het is voor ons vooral belangrijk om het welbevinden en het gedrag van de kinderen in beeld te brengen. Het gedragsvolgmodel bestaat uit twee onderdelen.

1 Oog! Een vragenlijst voor de pedagogisch medewerker. De onderwerpen zijn o.a.: zelfstandigheid, relatie met de groepsleiding en de kinderen, spel en gedrag.

2 Oog op jou! Een vragenlijst voor de kinderen van 8 jaar en ouder zelf.

Hier geven de kinderen met behulp van smiley's aan hoe ze zichzelf en de bso zien. Bijvoorbeeld over de speelruimtes, de relaties, de activiteiten en de mening over de locatie. Door het gebruik van een gedragsvolgmodel kan er nóg bewuster naar de kinderen gekeken worden. Het beeld kan hierdoor completer worden.

Daarnaast betrekken we de kinderen er zelf bij door het gebruik van de kind vragenlijst en krijgen we soms verrassend nieuwe informatie van een kind.

Oog! wordt één keer per jaar ingevuld door de mentor van het kind.

De resultaten worden één keer per jaar door de mentor besproken met de ouders.

Dit doen we in de 10-minutengesprekken die wij 'Oog!-gesprekken' noemen (zie 10.3).

8.8.3 Meldcode kindermishandeling

Op alle locaties wordt de Landelijke Meldcode gehanteerd bij vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling, een geweld- of zedendelict door een medewerker en grensoverschrijdend gedrag bij kinderen onderling. Ter ondersteuning van de medewerkers kent CKC Drenthe Kinderopvang een aandachtsfunctionaris, dit is de directeur van het kindcentrum.

8.9 Samenwerking

Onderwijs

CKC Drenthe Kinderopvang werkt nauw samen met het onderwijsteam. Er loopt een doorgaande lijn van de peuteropvang en het kdv naar de basisschool. Tussen de scholen en bso-locaties is regelmatig afstemming zowel wat de pedagogische visie betreft als de praktische zaken. De intern begeleider van het kindcentrum kijkt mee op de groep en observeert (indien gewenst) kinderen

en ondersteunt de pedagogisch medewerker binnen de zorgstructuur en de doorgaande lijn. In een IKC wordt uitgegaan van 1 visie, 1 team en 1 plan voor de aanwezige kinderen in het centrum, of ze nu gebruik maken van onderwijs of opvang.

Samen Vroeg Erbij 0-4 jaar

In onze kinderopvang is volop aandacht voor het welbevinden van de kinderen. We werken daarom samen met deskundigen van Icare en Yorneo in het samenwerkingsverband 'Samen Vroeg Erbij' voor kinderen van 0 tot 4 jaar.

'Samen Vroeg Erbij' (SVE) geeft ons de mogelijkheid de vroegsignalering te versterken. Met behulp van de samenwerkingspartners zorgen we voor een preventieve manier van werken, o.a. door groepsbezoeken door ervaringsdeskundigen. Bij zorgvragen krijgt met name de mentor ondersteuning in de begeleiding van zorgkinderen. In het SVE-protocol zijn de uitgangspunten en de werkwijze van het samenwerkingsverband verder uitgewerkt. In de SVE Zorgroute staan de te nemen stappen schematisch weergegeven. Iedere kdv-groep heeft deze SVE Zorgroute. Vanzelfsprekend vindt deze werkwijze alleen plaats na toestemming van en in overleg met de ouders.

Samen vroeg erbij-blijven 4-13 jaar

Voor de leeftijdscategorie 4 tot 13 jaar is een vergelijkbare structuur opgezet. De scholen zijn hierin een belangrijke partner. De werknaam van dit samenwerkingsverband is 'Samen Vroeg Erbij-Blijven'.

9. Pedagogisch handelen

9.1 Pedagogisch visie en uitgangspunten

Om duidelijk te maken hoe CKC Drenthe Kinderopvang met haar pedagogische visie omgaat, hebben we in het pedagogisch beleid een aantal pedagogische doelen vastgelegd. Zoals al eerder aangegeven, volgen we de vier pedagogische basisdoelen van professor J.M.A. Rixsen-Walraven. Zij vormen de onderbouwing van wat in de Wet Kinderopvang omschreven wordt als pedagogisch beleid.

De vier pedagogische basisdoelen zijn:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.
(Heeft een kind het naar zijn zin?)
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
(Heeft een kind iets geleerd/ontdekt dat zinvol voor hem is?)
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties.
(Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?)
4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken.
(Heeft een kind geleerd op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?)

Deze vier basisdoelen zijn ons uitgangspunt voor het pedagogisch beleid, maar hoe vertalen we dit naar onze praktijk?

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid:

Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft energie en ruimte om te leren en zich te ontwikkelen. Zich veilig voelen is een basisbehoefte. Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt o.a. bepaald door de groepsleiding, maar ook door de inrichting, de groep, de routines, de

rituelen en de activiteiten. Alles zal meespelen dat het kind een fijne dag heeft en zich durft te ontwikkelen

2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties:

Kinderen krijgen de ruimte om hun eigen persoonlijke identiteit te ontwikkelen. Ze moeten kunnen ontdekken wie ze zijn, wat ze kunnen en wat ze willen!

De persoonlijke competenties helpen een kind om de wereld te ontdekken en zich te ontwikkelen. Ze geven de mogelijkheid om vaardigheden onder de knie te krijgen en zelfvertrouwen op te bouwen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden. Dit is eerder in dit werkplan beschreven bij Spel en activiteiten. En vervolgens bij Speelgedrag.

3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties:

Met het begrip sociale competentie bedoelen we sociale kennis en vaardigheden. Bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, jezelf presenteren, conflicten voorkomen en oplossen, voor jezelf opkomen, of het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Het contact met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen zorgt voor het ontwikkelen van de sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving. Wij zorgen voor een kansrijke omgeving en actieve situaties.

4. Kinderen gelegenheid bieden om zich normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken:

Leren wat wel en niet mag: wanneer is je gedrag sociaal acceptabel? Er zijn veel ongeschreven gedragsregels in de kinderopvang; je mag een ander geen pijn doen, samen opruimen, zuinig op elkaars spullen zijn, eerlijk zijn, respect voor de natuur, mooie dingen maken, om de beurt, etc. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen we ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in de maatschappij. We laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden maar ook met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving.

9.2 Pedagogisch handelen:

Bovenstaande vier opvoedingsdoelen staan centraal in ons dagelijks werk. Het bepaalt onze manier van werken met kinderen.

Veiligheid geven en emotioneel ondersteunen doen we op verschillende manieren (Interventies). Dit noemen we bij CKC Drenthe onze Koninklijke interventies: SIRE Deze letters staan voor:

- **Structuur bieden:** Regels en grenzen zorgen voor duidelijkheid, waardoor kinderen veiligheid ervaren. Rituelen en routines dragen hier ook sterk aan bij. Het verjaardag ritueel geeft houvast. Ook concrete symbolen ondersteunen een gevoel van zekerheid.
- **Informer en uitleg geven:** Kinderen moeten weten wat er gaat gebeuren en wat ze mogen doen. We leggen zoveel mogelijk uit hoe, wat, waar, wanneer. Meer duidelijkheid geeft het kind meer zelfstandigheid en dus meer zelfvertrouwen.
- **Respect hebben voor de autonomie:** We proberen kinderen de ruimte te geven om zichzelf te zijn, om eigen keuzes te maken en zelfinitiatieven te nemen. Ze mogen hun eigen grenzen ontdekken en we willen luisteren naar hun ideeën en behoeften.

- **Emotioneel ondersteunen:** We zorgen voor een goede relatie, willen sensitief en positief zijn, geven regelmatig complimenten, helpen waar nodig, troosten, bieden de kinderen succeservaringen, geven het zelfvertrouwen, laten het voelen dat we er voor ze zijn.

9.3 Corrigeren/belonen/straffen

Corrigeren gebeurt vanuit een positieve instelling. Hierbij vinden we het belangrijk aan te geven wat we van een kind verwachten in plaats van aan te geven wat het kind niet moet doen. De nadruk ligt op het gewenste gedrag! Gewenst gedrag wordt beloond met complimenten. Ongewenst gedrag corrigeren we met een positief gestelde correctie ('rustig lopen' is positief gesteld, het benoemt het gewenste gedrag en 'niet rennen' is negatief gesteld, het benoemt het ongewenste gedrag). We corrigeren op het moment zelf, zodat kinderen de koppeling kunnen maken met hun eigen gedrag. Correcties geven we nabij het kind, met oogcontact en/of fysiek contact, en op een rustige toon. Het gedrag wordt hierin losgekoppeld van het kind. Straffen is een negatieve correctie. Dit willen we vermijden. Met straffen bouw je niet aan een goede relatie, het geeft een negatieve sfeer. Van straffen leren kinderen niet veel, het effect is kort en zeker niet blijvend. Positief stimuleren is een veel zinvoller alternatief.

9.4 Groepsregels en -afspraken

Voor correcties heb je als basis duidelijke, zinvolle en positief gestelde regels nodig. Kinderen moeten weten waarom deze regels gesteld zijn, pas dan kunnen ze betekenisvol voor hen zijn.

9.5 Pesten

Pesten wordt niet geaccepteerd in het kindcentrum. De regel bij ons is; heb respect voor elkaar en ga respectvol met elkaar om. Hier wordt door de pedagogisch medewerkers op toe gezien. Tegen pesten hebben we een protocol. Wilt u dit inzien vraag er dan naar bij de medewerkers van het kindcentrum.

9.6 Kinderparticipatie

In SIRE -onze interventies ter bevordering van het welbevinden van kinderen- staat de R voor Respect van de autonomie. Dat betekent dat kinderen de ruimte krijgen om mee te denken, mee te beslissen, eigen keuzes te maken en medeverantwoordelijk zijn. Iedere bso-locatie heeft een vorm van kinderparticipatie of is deze aan het ontwikkelen. Dat kan in de vorm van: een kinderraad, een kinderkrant, zelf samengestelde groepsregels, eigen initiatieven voor activiteiten, een ideeënbus, enz.

Kinderen worden nauw betrokken bij het bedenken van activiteiten. Hierdoor bevorderen we het democratisch burgerschap. Ook door de opmerkingen in de kindvragenlijst "Oog op jou!" serieus te nemen, geven we de kinderen de mogelijkheid te participeren.

9.7 De pedagogisch coach/beleidsmedewerker

De pedagogisch coach ondersteunt het ontwikkelproces van de pedagogisch medewerker. Door middel van coaching en groepsobservaties versterken zij het pedagogisch handelen van de medewerker. De pedagogisch coach denkt onder andere mee in het aanbod van VVE 'Uk en Puk', de doorgaande lijn en de inrichting van de ruimtes. Op de locatie ligt de werkwijze van de pedagogisch coach/ beleidsmedewerker ter inzage.

10. Ouders

10.1 Verantwoordelijkheid

De contacten tussen pedagogisch medewerkers en ouders zijn van essentieel belang. Ouders en pedagogisch medewerkers hebben een gedeelde verantwoordelijkheid, waarbij de wensen van de ouders uitgangspunt zijn voor de opvang. Wederzijdse informatie-uitwisseling is daarom belangrijk. Bij de inschrijving en intake worden gegevens van het kind en van de ouders

genoteerd. Aan het eind van de dag, als de ouders hun kind komen halen, is er informeel contact tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers. Ook eventuele bijzonderheden kunnen dan doorgegeven worden. Voor de digitale communicatie met ouders maken wij gebruik van het portaal Social Schools. Binnen Social Schools kan de ouder in een afgeschermd omgeving de belevenissen en foto's van de dag/week van hun kind bekijken en ook zelf berichten sturen.

Ouders zijn bij het halen en brengen van de kinderen verantwoordelijk voor hun kinderen. Ouders melden kinderen af wanneer het kind ziek is of geen gebruik maakt van de opvang op die dag, dit is belangrijk i.v.m. de inzet van personeel, maar vooral natuurlijk omdat het kind wordt verwacht.

10.2 Groepsmap voor de groepsleiding

Alle groepen hebben een groepsmap, waarin de pedagogisch medewerker alles noteert wat van belang is om te weten voor andere collega's, zoals gemaakte afspraken met ouders, belangrijke informatie over de kinderen en andere organisatorische berichten.

Een persoonlijk bakje, laasje of tasje van de kinderen worden eveneens gebruikt om eventuele post voor ouders in te verspreiden, het is aan de ouders om deze regelmatig te controleren op eventuele post. Ouders worden op de hoogte gebracht van allerlei ontwikkelingen in en om het kindcentrum door middel van een locatie gebonden (nieuws)brief of via de mail.

10.3 Oudergesprekken

Op het kdv worden er jaarlijks OVM-gesprekken met ouders gehouden en op de bso jaarlijkse 'Oog! op jou' gesprekken. U ontvangt hiervoor een uitnodiging (zie 8.81 en 8.8.3). Wanneer een ouder tussendoor behoefte heeft aan een extra gesprek over de ontwikkeling van zijn/haar kind, dan kan er altijd een afspraak worden gemaakt.

Daarnaast is het natuurlijk altijd mogelijk om tijdens het haal- en brengmoment, kleine zaken te bespreken of hiervoor een aparte afspraak te maken.

10.4 Oudercafé

Wij hebben de intentie het CKC-oudercafé steeds verder uit te breiden voor alle ouders van CKC Drenthe Kinderopvang, waarbij 1 á 2 keer per jaar een informatieve avond wordt aangeboden aan alle ouders van CKC Drenthe Kinderopvang.

10.5 Oudercommissie

Op het kindcentrum is een oudercommissie actief waarin ouders van verschillende groepen zitting hebben. Ouders hebben inspraak in de gang van zaken op het kindcentrum en namens de ouders geeft de Oudercommissie (OC) advies. Vanuit de Oudercommissie kan een ouder zitting nemen in de Centrale Oudercommissie (COC) van CKC Drenthe Kinderopvang die overlegt met de directeur Kinderopvang en adviseert over beleid dat organisatie breed wordt ingevoerd. Nieuwe ouders kunnen zich aanmelden voor de OC, zij kunnen contact opnemen met de voorzitter van de oudercommissie van de locatie.

10.6 Klachtenprocedure

Klachten willen we graag zo goed mogelijk oplossen. Heeft u een klacht, bespreekt u dit dan met de pedagogisch medewerker van de locatie, de directeur van het kindcentrum of de directeur Kinderopvang. U kunt uw klacht kenbaar maken via een mail naar kinderopvang@ckcdrenthe.nl. We zijn aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang. De Geschillencommissie voert zowel de klacht/geschil regeling voor ouders als voor oudercommissies uit. Daarnaast verzorgen zij ook een klachtenloket voor de kinderopvang waar ouders, oudercommissies en houders terecht kunnen voor informatie, advies en bemiddeling.

Ons klachtenreglement is in te zien op de website van de locatie.

10.7 Tot slot

In het informatiepakketje dat u krijgt bij het intakegesprek zitten belangrijke formulieren die u moet invullen, ondertekenen en meegeven op de eerste opvangdag. Dit zijn formulieren waarop wij noodzakelijke gegevens van u en uw kinderen kunnen terughalen wanneer deze nodig zijn. Het is een onderdeel van het kinddossier.

De inspectierapporten van de GGD zijn te vinden op de website van het kindcentrum en op de kinderopvanglocatie. Overige informatie kunt u vinden op www.ggddrenthe.nl

Mocht u na het lezen van het pedagogisch beleidsplan nog vragen hebben dan kunt u die stellen op de locatie of bellen naar het algemene nummer van de kinderopvang: 0592-409865. We wensen u en uw kind(eren) een hele fijne tijd binnen de kinderopvang van CKC Drenthe.

